

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

V. Quod latenter aut per vim, vel aliàs illicitè introductum est, nulla debet stabilitate subsistere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

Sare; ut non obligent, quando sine ejusmodi manifesto periculo nequeunt observari, S. Thomas 1. 2. q. 100. art. 8. Suarez Lib. 3. de LL. cap. 30. n. 6. & Laiman. Lib. 1. tract. 4. cap. 14. n. 6.

6. Dixi, *Sape & Aliquando*; quia legem Positivam etiam humanam cum rerum, honoris, ipsiusque vitæ periculo observandi obligatio est. Imprimis, quando ea publicum bonum totius communitatis aliàs grave discrimen subitura spectat; sic enim sigillum Sacramentale violari à Confessario, à Parocho tempore pestis oves & à milite statio deferri non potest, quantumvis fractione illà & istarum desertione mortis aliàs certò imminentis periculum valeat vitari. Ratio est; quia bonum commune animarum, civitatis & exercitùs, quod illius & istarum custodia spectat, multum præponderat vitæ, famæque & fortunæ bonis alicujus privati, Covarruvias in c. Alma p. 1. §. 3. n. 9. Suarez cit. cap. 30. n. 4. & Palao Tract. 3. disp. 1. p. 16. n. 1. & 2. Deinde, quando legis Positivæ, etiam humanæ, transgressio cessura videtur in contemptum ipsius legis & potestatis legislatricis, vel in detrimentum Fidei & Religionis Christianæ; quia tali casu legis transgressio intrinsecè mala & vetita est Iure Naturali, potestatis publicæ & Religionis commune bonum cuius privato præferendum, dictante, cit. Suarez n. 7. Laiman n. 6. & Palao n. 3. Demum, quando divina lege aliquid institutum vel præceptum est tanquam medium simpliciter necessarium ad salutem: ut in nova Lege in peccato Originali conceptis Baptismi, & in Actuale & lethale relapsis Pœnitentiæ Sacramenta; cum sine his in re aut voto susceptis justificari non possint. Unde ad eorum susceptionem in Adamo lapsi & postea relapsi adstringuntur Iure Naturali, ad usum mediocrum, ad æternam salutem con-

sequendam simpliciter necessariorum, quemlibet obligante.

Rectè etiam cum Sylvestro V. cit. Sanchez Lib. 3. de Matrim. disp. 10. n. 23. monet, in externo foro, cum necessitas saltem non extrema à legis obligatione excusat, ad superiores recurri, & actionem eà præceptam omittendi vel prohibitam ponendi licentiam peti consuevisse ac debere; ut legis temerè violatæ suspicio evitetur.

Quartò, à legis etiam humanæ observatione necessitate Morali communi subditos non excusari, frequenti DD. calculò receptum & exploratum est; quòd, si ea excusaret, propter casuum quotidie occurrentium frequentiam, legales obligationes pessimò publicò facillè eluderentur. Ex deductis Expeditus Regulæ præsentis sensus est, *Extremà & gravi necessitate Morali urgente sapè licita & honesta sunt actiones & omissiones, quæ Positivè à lege humanà, & aliquando etiam Divinà, prohibita sunt.*

REGVLA V.

Quod Latenter aut per Vim vel aliàs Illicitè introductum est, nulla debet Stabilitate subsistere.

SUMMARIUM.

1. Regule sensus,
2. Exempli actuum Jure irritorum,
3. Et infirmorum declaratur.

Similis huic est Regula, *Quæ contra Jus sunt, utique pro infectis haberi debent, quæ est, 64. in 6. infra tradenda.*

Hòc locò propositæ sensus est, *Id, X y y 3 quod do-*

quod dolose in oculo, arbitrio seu testibus remota, vel adhibita violentia metuve iniuste incensio, vel contra Juris prohibitionem introductum gestumve est, licet quoad culpa istave promerita pena reatum validam sit, & donec culpa expietur poenaeque extolatur vel remittatur, esse perseveret: quoad alios tamen Juris effectus, si non invalidum nullumque est ipso Jure, non subsistere, seu firmiter perseverare ac stabiliri, sed infirmari revocari ac rescindi debet: nisi vel ex natura sua, vel ex legis dispositione insolubile atque irrevocabile sit, Azor p. 1. Instit. lib. 5. cap. 16. q. 17. Laiman, Lib. 1. tract. 4. cap. 16. n. 4. & Streinius ad hanc Reg. n. 3.

2. Declaratur exemplis; sic enim Primò matrimonium aliter quam coram proprio parocho & duobus vel tribus testibus contractum, aut mortis vel alterius mali gravioris comminatione extortum non subsistit, ipsoque Jure irritum est; quòd clam aut vi contractum sit contra decretum irritans S. Synodi Trident. Sess. 24. cap. 1. V. Qui aliter, de Res. matrim. c. Cum locum 14. c. Veniens 15. Sc. de Spons. & matrim. Secundo invalida est alienatio rei Ecclesiae immobilis vel pretiosa facta sine consensu Capituli, can. Sine exceptione 12. q. 2. c. 1. c. Tua nuper Sc. de His, que à Pralat. Sc. Tertio, sponsalia falsò commemorata nobilitatis intuitu vel gravissimi comminatione obtenta, licet Jure valida sint, nihilominus quòd obtenta dolò vel coacta sint, stabilitate carent valenque rescindi arg. c. Abbas 2. de His, que vi metuve causa Sc. eòdemque modo validi quidem, sed rescissioni obnoxii sunt contractus initi à clerico, lucrum quaerente ex illicita negotiatione; quòd celebrati sint contra Juris prohibitionem, c. Secundum 6. Ne Clerici vel Monach. Sc.

Plura de actibus dolò obtentis Lib.

2. tit. 14. an. 1. de extortis vi metuve Lib. 1. tit. 40. 1010, de gestis contra Jus infra ad Reg. 64. in 6.

REGULA, VI.

In ipso causa Initio non est à Questionibus inchoandum.

SUMMARIUM.

1. Varia lectio textus,
2. Et acceptio Questionis.
3. Sensus & ratio Regule.
4. Torturam reorum generaliter damnat Vives:
5. Sed contra DD. torrentem & veritatem,
6. Et reum de crimine plenè convictum subjiectum,
7. Et hoc non permissentium vera Opinio.
8. Ad eam exigitur, ut delictum grave,
9. Et persona à tortura non exempta sit:
10. Ut constet de corpore delicti,
11. Istiusque indicis gravatus sit, qui torquetur,
12. Et plenè convinci aliter non possit,
13. Ut servetur Ordo in penis & reus,
14. Et hi serventur & illa inutiles non reddantur.
15. Poena judicis aliquem indebitè torquentis.

PRo Questionibus hoc loco Questionibus, id est, querelis seu lamentis, legendum existimat Gonzalez n. 2. Apostolicum rescriptum, ex quo Regula hæc deprompta est, vindicans Gregorio M. seu I. non VII. ut ceteri plerique. Sed, ut nova hæc lectio erudita minimèque damnanda sit, dimittenda non